

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/66/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6722010648
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6722010648.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov JUDr. Ing. Miroslava Mandáka a Mgr. Ivany Datlovej, na verejnom zasadnutí konanom dňa 9. augusta 2023 v trestnej veci obžalovaného C. U. za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a), d) Tr. zák., o odvolaniach obžalovaného a okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Zvolen zo dňa 03.04.2023, sp. zn. 2T/123/2022 takto

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. por. z r u š u j e rozsudok okresného súdu vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu.

Rozhodujúč sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovaného C. U., nar. XX.XX.XXXX v H., trvalým pobytom H. XXXX/X, H.,

o d s u d z u j e

podľa § 208 ods. 3 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. obžalovaného na výkon trestu zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušuje výrok o treste z trestného rozkazu Okresného súdu Zvolen zo dňa 20.06.2020, sp.zn. 0T/54/2020, právoplatného tým istým dňom, ktorým bol obžalovanému za prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., uložený trest odňatia slobody vo výmere 16 mesiacov, výkon ktorého mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu 18 mesiacov v spojení s uznesením Okresného súdu Zvolen zo dňa 16.07.2021, sp.zn. 0T/54/2020, ktorým mu bola predĺžená skúšobná doba na 36 mesiacov, ktorým mu bolo uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok počas trvania celej skúšobnej doby a ktorým mu bol nariadený probačný dohľad. Zároveň zrušuje všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

II. Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného C. U. z a m i e t a.

Vo výroku o vine zostáva napadnutý rozsudok okresného súdu nezmenený.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný C. U. uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a), d) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

od presne nezisteného času roku 2015 do apríla roku 2020 v priestoroch rodinného domu na U. ulici XXX/XX v H., okres H., kde žili v spoločnej domácnosti, opakovane a dlhodobo spôsoboval psychické a fyzické utrpenie svojej priateľke H. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom mesto A., prechodne U. XXX/XX, H., keď ju najmä ponižoval, obmedzoval v pohybe a opakovane fyzicky napádal a to tak, že ju v obývačke zhodil na zem, sadol si na ňu a drhol ju, v októbri 2015 ju v izbe udrel do ruky, ktorú jej zlomil, následne jej urobil monokel a vybehla jej koža z oka, pričom uvedené zranenie si vyžiadalo lekárske ošetrovanie, v priestoroch kuchyne ju zhodil na zem, pritlačil k zemi a vykrúcal jej krk tak, že jej začali pukať stavce, natrhol jej ústa a vytrhal vlasy, dával jej facky do hlavy a bil ju, až bola modrá, čím jej podľa znaleckého posudku č. 44/2022 Y. Y. Q. spôsobil zlomeninu dolného konca strednej časti lakťovej kosti vľavo s posunom úlomkov riešenú operačne, s dobou liečenia 8 týždňov a odreninu a pomliaždenie dolného viečka oka vľavo, a teda ohrozoval jej fyzické a psychické zdravie, obmedzoval jej bezpečnosť a svojím konaním u nej spôsobil postraumatickú stresovú poruchu.

Za to mu bol uložený podľa § 208 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 37 písm. h/ Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bol obžalovaný zaradený na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. bol zrušený výrok o treste z trestného rozkazu Okresného súdu Zvolen sp.zn. OT/54/2020 zo dňa 20.06.2020, právoplatného dňa 20.06.2020, ktorým bol obžalovanému uložený trest odňatia slobody vo výmere 16 mesiacov, výkon ktorého mu bol podmienene odložený s určením skúšobnej doby vo výmere 18 mesiacov v spojení s uznesením sp.zn. OT/54/2020 zo dňa 16.07.2021, ktorým bola skúšobná doba predĺžená na 36 mesiacov, nariadený bol probačný dohľad a podľa § 50 ods. 4 písm. a/ Tr. zákona uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok počas trvania skúšobnej doby, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

V ostatných častiach zostal trestný rozkaz Okresného súdu Zvolen zo dňa 20.06.2020, sp. zn. OT/54/2020, právoplatný dňa 20.06.2020, nezmenený .

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný na hlavnom pojednávaní odvolanie, ktoré odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným krajskému súdu dňa 09.08.2023, a to proti výrokom o vine a o treste, ako aj správnosti postupu konania, ktoré im predchádzalo. Argumentoval tým, že je nevinný, skutku, ktorý mu bol kladený za vinu, sa nedopustil, pričom v konaní predchádzajúcom rozhodnutiu, nebol bez pochybností zisťovaný skutkový stav a neboli vykonané všetky také dôkazy, ktoré by tieto existujúce pochybnosti odstránili.

Z opatrnosti uviedol, že počas prípravného konania vykonával nepodmienečný trest odňatia slobody. Samotné rozhodnutie uvádza, že bol právoplatne odsúdený 30. 05. 2021 na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, pričom mal byť prepustený s probačným dohľadom dňa 02. 11. 2021. Zo zápisnice pred Okresným súdom Zvolen na č.l. 334 vyplýva, že prepis výsluchu svedkyne (matky poškodenej) sa vyhotovil dňa 07. 09. 2021 (resp. na strane č. 334 okresný súd uvádza, že sa číta zápisnica zo dňa 07. 09. 2021) a teda je zrejmé, že sa konal vyšetrovací úkon v období, kedy vykonával nepodmienečný trest odňatia slobody. Svedkyňa H. H. vo svojej výpovedi zo dňa 13. 09. 2021 na č.l. 70 a nasl. uviedla vyšetrovateľovi, že bol vo výkone trestu (čo je zrejmé z vyjadrenia v poslednej vete na č.l. 73, kde uviedla: „Tým pádom polroka je v tejto ehm...čo som vám vravela...“, „V H. ste spomínala“, „V H. nad U., lebo chodíme tadiaľ do C.“), pričom nemal vedomosť o tom, že by mu bol ustanovený obhajca, hoci u neho vznikli dôvody tzv. nutnej obhajoby. Obhajcu si nezvolil ani sám, ani mu ho nezvolil nikto iný, nepodmienečný trest odňatia slobody vykonával v D. H. nad U..

V tejto súvislosti poukázal na ust. § 316 ods. 3 písm. b/ Tr. por.: „Odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby.“

V zmysle ust. § 37 ods. 1 písm. a/ Tr. por.: „Po vznesení obvinenia musí mať obvinený obhajcu už v prípravnom konaní, ak je vo väzbe, vo výkone trestu odňatia slobody alebo na pozorovaní v zdravotníckom ústave.“ Podľa komentára ku uvedenému ustanoveniu, povinnosť obhajoby vzniká nástupom do výkonu trestu odňatia slobody.

Keďže nemal zvoleného, ani ustanoveného obhajcu v čase prípravného konania, resp. vykonávania úkonov prípravného konania a to i úkonov, ktorými sa odstraňovali rozpory v jeho neprospech na hlavnom pojednávaní pred prvostupňovým súdom, došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu, a to zásadným spôsobom. Poukázal pritom na to, že zo zápisnice z hlavného pojednávania pred prvostupňovým súdom vyplynulo, že sa čítala výpoveď svedkyne, resp. čítaním zápisnice zo dňa 07. 09. 2021 sa odstraňovali rozpory v jej výpovedi.

Ďalej dal do pozornosti zdravotný (psychický) stav poškodenej, kde i znalci konštatovali psychické ochorenie, resp., že jej stav vyplýva pravdepodobne zo vzťahu s jeho osobou (a teda nevylúčili ani inú osobu), ako i to, že poškodená má poruchy v zmysle paranoidných tendencií, pričom sa nedali vylúčiť poruchy vnímania (a teda poškodenou tvrdené skutočnosti mohli byť skreslené, nepresné až nepravdivé). Mal za to, že psychické ochorenie poškodenej bolo dôvodom, prečo uvádzala rôzne skutočnosti o skutku.

Následne poukázal na rôzne rozpory vo výpovediach poškodenej, ktoré minimálne vytvárajú zásadné pochybnosti o pravdivosti jej tvrdení a teda i o záveroch znalcov, ktorí konštatovali, že táto je schopná reprodukovať prežité skutočnosti. Tu zdôraznil výpoveď poškodenej, a to na č.l.179, kde uvádza: „...mám radosť, že teraz ... sme spolu ako kamaráti a takto to proste chcem, aby sme zostali...“, pričom ale na č.l. 56 uvádza: „...aby sme mali od seba vzdialenosť...“.

Vo výpovedi na č.l. 64 matka poškodenej uvádzala, že nebola priamym svedkom skutočností tvoriacich predmet obžaloby. Poškodená však vo svojej výpovedi na č.l. 59 uviedla, že matka bola svedkom týchto skutočností. Poškodená na č.l. 56 uvádzala, že ju mal biť „neustále“, pričom ale matka poškodenej na č.l. 333 na otázku samosudkyne „Všimli ste si za to obdobie na poškodenej nejaké zranenia?“ uviedla: „Nie, nikdy som nevidela, že by bola napríklad opuchnutá.“

Poškodená uviedla vo výpovedi na č.l. 179, že k nej chodili cudzí muži, doslova uviedla „...väčšinou to boli feťáci, proste boli to ľudia, ktorí drogovali, ktorí si pichali na schodoch pervitín“, ako i to, že poškodená ho mala kontinuálne od roku 2015 do 2020 podvádzať. To znamená, že poškodená bola vystavená styku s viacerými osobami, celkom zrejme s osobami, ktoré boli drogovo závislé, pričom z vyšetrovania vôbec nevyplýva, aký vplyv mali mať tieto osoby na jej stav. Len pre úplnosť, prítomnosť cudzích osôb v domácnosti poškodenej vyplýva i z výpovede na č.l. 334. Na otázku kto tieto osoby volal do domu uviedla poškodená vo výpovedi na č.l. 179: „...volala som ich aj ja, pretože som chcela byť proste v spoločnosti.“

Ohľadom správania sa týchto osôb ku poškodenej sa nevedelo žiadne vyšetrovanie a to ani zo strany znalcov, pričom dôležitým bolo, že „pravdepodobne“ uvedený stav poškodenej vyplýva zo vzťahu s jeho osobou, ale toto nebolo jednoznačne ustálené.

Taktiež poukázal na výpoveď matky poškodenej z č.l. 333 pred prvostupňovým súdom, ktorá vypovedala: „Mne dcéra aj sama hovorila, že ju týram, keď som sa jej niečo pýtala, keď som sa do nej starala.“ V tejto súvislosti poukázal aj na to, že uviedla „Inak som nevidela, že by ju fyzicky napádal. Dcére sa nepáčilo, keď chcel obžalovaný chodiť večer von s kamarátmi, kričala na neho z balkóna“, ako aj „Ono to bol taký vzťah, že sa rozchádzali, keď sa rozišli, tak obžalovaný z domu odišiel, dcéra mu vyhádzala veci von, potom mu ich zase doniesla dnu.“ Samotná matka poškodenej uviedla, že „...dcéra je chorá, keď sme sa na chodbe videli s obžalovaným, tak nechcela, aby som sa s ním rozprávala, aj počas vzťahu, keď so sa s ním rozprávala, to brala tak, že sa stariem do ich vzťahu, že ju chcem nahradiť...“. V tej istej výpovedi na č.l. 334 svedkyňa vypovedala o tom, ako ho poškodená verbálne a fyzicky napadla, čo podľa jeho

názoru nekorešponduje so záverom o jej týraní jeho osobou. Samotná matka poškodenej uviedla, že dcéra má zdravotné (psychické) problémy, že je podráždená a že tvrdí, že ona ju týra.

Vo vzťahu ku zlomenine ruky dal do pozornosti výpoveď svedkyne, ktorá vo výpovedi na čl. 335, uviedla, že poškodená mala tvrdiť, že ruku jej mal zlomiť on, avšak zároveň vypovedala „Tiež mi uviedla, že spadla zo schodov. Tak neviem čomu mám veriť.“. V tomto smere poukázal na odborné vyjadrenia, z ktorých vyplýva, že zranenie ruky mohlo vzniknúť aj úderom, ale i z dôvodu pádu.

V danej veci existujú evidentné rozpory a skutočnosti, ktoré sú relevantné pre posúdenie jeho trestnej zodpovednosti a tieto neboli dôsledne preukázané a vyšetrené. Rozhodnutie je nepreskúmateľné a je otáznе, prečo i napriek týmto okolnostiam mal okresný súd za to, že je vinný z tak závažného trestného činu. V dôsledku toho boli porušené jeho základné práva na obhajobu, vyšetrovanie nebolo vedené v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a nebol riadne zistený skutkový stav, kedy existujú závažné pochybnosti o tom, či sa skutku dopustil. Predmetný skutok je tak závažný a trest, ktorý mu hrozí tak vysoký, že je nevyhnutné vec riadne vyšetriť, zistiť skutkový stav bez akýchkoľvek pochybností a až následne vo veci rozhodovať o jeho vine či nevine. Z doposiaľ vykonaného dokazovania totiž nie je možné abstrahovať jednoznačný záver o jeho vine.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť v zmysle ust. § 316 ods. 3 písm. b/ Tr. por. a vec vrátiť prvostupňovému súdu, aby ju znovu prejednal a rozhodol.

Proti tomuto rozsudku podal na hlavnom pojednávaní odvolanie aj okresný prokurátor, ktoré následne odôvodnil písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 09.06.2023, a to proti výroku o treste v neprospech obžalovaného.

Najprv poukázal na výrokovú časť napadnutého rozsudku, s ktorou sa však nestotožnil, pokiaľ ide o uložený trest. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že obžalovaný v období rokov 2015 až 2020, t. j. takmer 5 rokov, počas trvania jeho vzťahu s poškodenou H. H., túto opakovane fyzicky, aj psychicky napádal, čo je neprimerane dlhý čas, počas ktorého musela poškodená znášať príkorie, psychické a fyzické utrpenie, keď ju opakovane fyzicky napádal, hrdúsil, dokonca jej zlomil ruku, o čom svedčí príslušná lekárska správa a čomu zodpovedajú aj závery znaleckého dokazovania (znalecký posudok č. 44/2022 Y. Y. Q.) a spôsobil jej tak ťažkú ujmu na zdraví.

Obžalovaný poprel spáchanie skutku, pričom vzhľadom na jeho kriminálnu minulosť nevyvstala v konaní žiadna poľahčujúca okolnosť, ktorá by mohla byť dôvodom pre ukladanie trestu pod zákonom stanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby (7 rokov). Navyše zo záverov znaleckého skúmania osoby obžalovaného vyplynulo, že má výraznú potrebu sebaapresadenia. Aplikácia mimoriadneho zníženia trestu je prejavom diskrečného oprávnenia konajúceho súdu a je prípustná výlučne za splnenia zákonom stanovených podmienok a to za existencie mimoriadnych skutkových okolností prípadu, alebo ak to odôvodňujú pomery páchatel'a. Pod existenciou mimoriadnych skutkových okolností prípadu možno rozumieť existenciu takých okolností, ktoré majú podstatný vplyv na spáchanie trestného činu a ktoré majú objektívny súvis s konkrétnym trestným činom. Tieto skutkové okolnosti teda významnou mierou pôsobia na charakter trestnej činnosti konkrétneho páchatel'a a nemožno ich stotožňovať s poľahčujúcimi okolnosťami. V danom prípade neboli prítomné také mimoriadne skutkové okolnosti (obžalovaný páchal skutok po dobu takmer 5 rokov a spôsobil ťažkú ujmu na zdraví, ku spáchaniu skutku sa nepriznal a pod.) alebo pomery páchatel'a, ktoré by použitie ust. § 39 Tr. zák. odôvodňovali. Obžalovaný bol trikrát súdne trestaný a to aj pre násilnú trestnú činnosť, kde mu bola predĺžovaná skúšobná doba podmieneného odsúdenia a bol mu uložený zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok.

Trest má slúžiť k ochrane spoločnosti, má pôsobiť preventívne a odstrašujúco na potenciálnych páchatel'ov trestnej činnosti (generálna prevencia), má mať výchovné poslanie a napokon je prítomná aj požiadavka jeho spravodlivosti. Z týchto dôvodov uloženie trestu vo výmere 4 roky nepodmienečne, ako súhrnného trestu za 2 násilné trestné činy (trestným rozkazom OS Zvolen bol uznaný vinným z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 Tr. zák.), z ktorých je jeden zločinom, pri trestnej sadzbe 7 rokov až 15 rokov, bez existencie akejkoľvek poľahčujúcej okolnosti, sa, vzhľadom na zistený skutkový stav a osobu páchatel'a, javí neprimerane mierny a nezodpovedajúci závažnosti žalovaného skutku.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. e/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste, podľa § 322 ods. 3 Tr. por., rozhodol vo veci sám a uložil obžalovanému podľa § 208 ods. 3, § 37 písm. h/, § 38 ods. 2, ods. 4, § 41 ods. 1, ods. 2 a § 42 ods. 1 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov nepodmienečne, pre ktorého výkon zaradí obžalovaného do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, a to vo vzťahu k trestnému rozkazu Okresného súdu Zvolen sp. zn. OT/54/2020 zo dňa 20.06.2020, právoplatnému dňa 20.06.2020.

Na verejnom zasadnutí, ktoré sa konalo v neprítomnosti obžalovaného, prokurátor krajskej prokuratúry poukázal v plnom rozsahu na písomné dôvody podaného odvolania. Navrhol, aby krajský súd rozhodol v intenciách ním podaného opravného prostriedku, t.j. obžalovanému sprísnil trest na požadovanú výmeru a zároveň žiadal odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť.

Poškodená súhlasila s rozhodnutím okresného súdu.

Obhajca obžalovaného sa v plnom rozsahu pridrižoval dôvodov uvedených v písomne podanom odôvodnení odvolania. Zdôraznil, že aj na verejnom zasadnutí sa poškodená vyjadrila úplne inak ako na hlavnom pojednávaní, keď teraz uviedla, že rozsudok okresného súdu považuje za správny a v záverečnej reči na hlavnom pojednávaní naproti tomu žiadala trestné konanie zastaviť. Poukázal taktiež na výrazné protichodné tvrdenia poškodenej vo viacerých smeroch, ako už bolo predtým uvedené, pričom nebolo možné opomenúť jej zdravotný stav, konkrétne psychický stav, keď je zrejmé, že trpí duševnou poruchou, v dôsledku ktorej nevie adekvátne a primerane vyhodnotiť určité skutočnosti. Dal do pozornosti aj to, že obžalovanému hrozí uloženie prísneho trestu odňatia slobody, a preto by bolo namieste, aby krajský súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie, a to jednak z procesných dôvodov, ktoré uviedol, ale taktiež z dôvodov nedostatočne zisteného skutkového stavu. Dôležitými boli aj znalecké posudky, z ktorých vyplývalo, že išlo len o určité predpoklady, že poškodená bola schopná vnímať a reprodukovať prežité udalosti, ale v tomto smere boli ich závery nejasné a nejednoznačné. V konečnom dôsledku krajskému súdu navrhol napadnutý rozsudok okresného súdu zrušiť buď podľa § 316 ods. 3 písm. b) Tr. por. alebo § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. Okresným prokurátorom požadovaný trest by bol neprimerane prísny, a preto jeho odvolanie navrhol podľa § 319 Tr. por. zamietnuť ako nedôvodné.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací na základe odvolaní obžalovaného a okresného prokurátora zistil, že odvolania podali oprávnené osoby v zákonnej lehote, a to proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné. Následne v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov o vine a o treste, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného nebolo podané dôvodne, odvolanie okresného prokurátora bolo podané v neprospech obžalovaného čiastočne dôvodne, i keď z iných dôvodov ako tých, na ktoré poukázal.

Po splnení prieskumnej povinnosti v rozsahu § 317 ods. 1 Tr. por. odvolací súd totiž zistil, že napadnutým rozsudkom boli vo výroku o treste porušené viaceré ustanovenia Trestného zákona, a to v prospech obžalovaného. Z tohto dôvodu podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu, pričom následne o treste rozhodol podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám rozsudkom, a to tak ako je uvedené vo výrokovej časti. Zároveň podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného zamietol ako nedôvodné.

Pokiaľ ide o otázku viny, súd prvého stupňa pri dodržaní procesného postupu a rešpektovaní práva obžalovaného na obhajobu, rozhodol na hlavnom pojednávaní o jeho vine v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania. V tomto smere vykonané dôkazy správne vyhodnotil a to jednotlivito, ako aj v ich súhrne, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá všetkým podstatným hľadiskám obsiahnutým v ust. § 168 ods. 1 Tr. por., prejednávanému prípadu venoval náležitú pozornosť a nemožno mu v tomto smere nič podstatné vyčítať. Stručne teda vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov tiež vtedy, ak si navzájom odporovali. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zároveň zistiteľné, akými právnymi úvahami sa prvostupňový súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušného ustanovenia zákona v otázke viny obžalovaného a správne postupoval, keď ho uznal za

vinného zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a), d) Tr. zák.

Krajský súd v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie rozsudku okresným súdom na stranách č. 2 až 8, vrátane hodnotenia dôkazov na stranách č. 7 a 8, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožnil a jeho opakovanie by bolo nadbytočné. Považoval však za potrebné aspoň stručne reagovať v rámci odvolacieho konania na odvolacie námietky obžalovaného, ktoré však nebolo možné akceptovať v takom rozsahu, ktorý by viedol k inému meritórnemu rozhodnutiu vo výroku o jeho vine.

Obžalovaný od začiatku trestného stíhania spáchanie skutku ako takého popieral a snažil sa svoje konanie zľahčovať, vrátane miery akou prispel ku skutku a jeho priebehu. Okrem toho zdôrazňoval, že hlavnou príčinou partnerských nezhôd s poškodenou bolo jej psychické ochorenie, v dôsledku ktorého sa správala nevyspytateľne. Svedkyne H. H., matka poškodenej a R. M., sestra poškodenej, potvrdili, že medzi obžalovaným a poškodenou dochádzalo k častým hádkam, pričom sa na ich vzniku výraznou mierou podieľala aj samotná poškodená, ktorá má svojskú povahu. Výpovede týchto svedkýň na hlavnom pojednávaní možno v prospech obžalovaného hodnotiť v tej časti, keď priamo nevideli fyzické útoky zo strany obžalovaného na poškodenú, svedkyňa H. H. navyše uviedla, že poškodenú nevidela opuchnutú a pokiaľ ide o vznik najzávažnejšieho zranenia poškodenej, a to zlomeniny ruky, samotná poškodená jej mala povedať ako jeden z dôvodov jeho vzniku, že spadla zo schodov.

Obhajoba obžalovaného sa však javila ako účelová, vykonaná v snahe zbaviť sa trestnej zodpovednosti, nakoľko ju vyvracajú práve výpovede priamej svedkyne poškodenej, a to jeho družky H. H., ktorá popisala konanie obžalovaného tak, ako bolo vyššie ustálené súdom prvého stupňa. V rozhodujúcich skutočnostiach, t.j. pokiaľ ide o útoky obžalovaného na poškodenú, najmä pod vplyvom alkoholu, jej výpovede v podstatnej miere potvrdzovala výpoveď svedkyne H. H. z prípravného konania zo dňa 07.09.2021, čo nezmenilo ani to, že na hlavnom pojednávaní sa už snažila konanie obžalovaného zľahčovať, a to najmä z toho dôvodu, že obžalovaný s poškodenou už svoj vzťah ukončili a bola to pre ňu už uzavretá kapitola. Dôvody rozporov, ktoré viedli k podstatnej zmene jej výpovede v prospech obžalovaného, však nevedela dostatočne vysvetliť. Aj svedkyňa R. M. potvrdila, že v jednom prípade zbadala rozťatú peru na poškodenej, ktorá jej povedala, že ju zbil obžalovaný, čo svedčí taktiež o jeho agresívnom správaní.

Zo znaleckého posudku z odvetvia traumatológie vyplývalo, že poškodená utrpela zlomeninu ruky a hoci znalec nevylúčil, že uvedené zranenie mohlo vzniknúť aj pádom, z jeho záverov jednoznačne vyplynulo, že spôsob, ktorý uviedla svedkyňa poškodená, veľmi dobre korešponduje s mechanizmom vzniku daného zranenia, pričom ide o typické obranné poranenie.

Pokiaľ ide o vieryhodnosť poškodenej je potrebné zobrať do úvahy závery znaleckých posudkov z odvetvia psychiatrie, ako aj odvetvia psychológie, z ktorých vyplýva, že svedkyňa poškodená napriek prítomnosti psychického ochorenia dokázala prežiť udalosť, vrátane konania obžalovaného, primerane vnímať, zapamätať si ich podstatu a dostatočne ich reprodukovať. Nezistilo sa, že by mala snahu zámerne skresľovať a uvádzať klamstvá, práve naopak, napriek rôznym stavom, či už zlepšenia alebo zhoršenia jej psychického ochorenia, vypovedala faktograficky stabilne. V týchto súvislostiach je potrebné zdôrazniť, že svedkyňa poškodená sama neiniciovala podanie trestného oznámenia na obžalovaného, ale len zverejnila na sociálnej sieti fotografie, z ktorých iné osoby usúdili, že je možné, že sa stala obeťou domáceho násillia a až na základe informácií od týchto osôb došlo k začatiu trestného stíhania a následne aj k vzneseniu obvinenia obžalovanému. Z takéhoto stavu vyplýva, že poškodená nemala prioritný záujem, aby bol obžalovaný trestne stíhaný, chcela len, aby zmenil svoje správanie voči nej a ani krajský súd nenašiel relevantný dôvod, pre ktorý by až v takej miere chcela priťažovať obžalovanému a vypovedať v jeho neprospech. Na tom nič nemení skutočnosť, že s obžalovaným mala často partnerské konflikty a napriek jej snahe sa jej nepodarilo si s ním založiť rodinu resp. otehotnieť. Napokon sama priznala, že sa podieľala na vzniku konfliktov a dokonca v niektorých prípadoch opätovoľala obžalovanému fyzické útoky.

Veľmi dôležitým bolo aj konštatovanie znalca z odvetvia psychiatrie, že u poškodenej bola zistená tzv. posttraumatická stresová porucha, teda syndróm týranej osoby, na ktorého vzniku sa podstatným spôsobom podieľalo práve konanie poškodenej. Naproti tomu konanie obžalovaného u poškodenej nespôsobilo paranoidnú schizofrennú poruchu, avšak významnou mierou sa podieľalo na jej zhoršení.

Nemožno opomenúť ani to, že obžalovaný už bol súdom trikrát trestaný za rôznu úmyselnú trestnú činnosť, vrátane prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. a taktiež bol viackrát sankcionovaný za rôzne druhy priestupkov, vrátane priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu, keď mal či už verbálne, ale aj fyzicky napadnúť iné osoby.

Jednotlivé skutočnosti, na ktoré obžalovaný postupne poukázal vo svojich odvolacích námietkach, predovšetkým ohľadne osoby samotnej poškodenej, jej psychického stavu a celkového správania sa, nepochybne znižujú celkovú závažnosť jeho konania, a preto ich bolo potrebné akceptovať, avšak nie v takej miere, ako sa domáhal, nakoľko na druhej strane ani v súhrne nespôsobujú zánik trestnosti skutku, kladeného mu za vinu, resp. zánik jeho trestnej zodpovednosti.

Konanie obžalovaného bolo potrebné posudzovať komplexne, prihliadajúc na všetky relevantné skutočnosti a okolnosti. Obžalovaný sa síce voči poškodenej dopustil len jedného tak výrazného fyzického útoku, že jej spôsobil ťažkú ujmu na zdraví, avšak ataky voči nej, či už verbálne alebo fyzické, sa často opakovali, i keď dosahovali nižšiu intenzitu, pričom tieto trvali počas obdobia, ktoré výrazne presahuje dobu 6 mesiacov. Takéto konanie obžalovaného, napriek nezanedbateľnému podielu poškodenej na vzniku a priebehu vzájomných konfliktov, vrátane jej fyzickej odplaty v niektorých prípadoch, nemožno v žiadnom prípade hodnotiť len ako účasť na bežných hádkach, ktoré vznikali v dôsledku ich nezhôd. Napriek tomu, že sa na takomto stave v partnerskom spoložití podieľala nezanedbateľnou mierou aj duševná porucha poškodenej, nemožno pripustiť, že by takáto osoba nemohla byť a v tejto trestnej veci nebola, týranou osobou, resp. obeťou domáceho násillia.

Týraním treba rozumieť také zlé zaobchádzanie s blízkou osobou, alebo osobou, ktorá je v starostlivosti alebo výchove, ktoré sa vyznačuje vyšším stupňom hrubosti, bezcitnosti a bezohľadnosti, ako aj určitou trvalosťou, prípadne sústavnosťou alebo opakovanými útokmi, ktoré týraná osoba pociťuje ako ťažké príkorie. Za týranie po dlhší čas je potrebné považovať obdobie zlého zaobchádzania s poškodenou osobou nie menej ako 6 mesiacov, počas ktorého dôjde k zásadnému zhoršeniu kvality života obeť, dokonca v niektorých prípadoch môže ísť aj o kratšie obdobie, ak by išlo o útoky výraznejšej krutosti, bezohľadnosti alebo bolestivosti, prípadne ak by ich intenzita bola obzvlášť vysoká.

Obžalovaný svojím konaním naplnil, okrem zákonných znakov skutkovej podstaty zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Tr. zák., aj kvalifikačný znak, a to spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví podľa § 123 ods. 3 písm. i), ods. 4 Tr. zák., a taktiež kvalifikačný znak páchania uvedeného zločinu po dlhší čas podľa § 138 písm. b) Tr. zák. (závažnejší spôsob konania), keďže skutok bol časovo ohraničený na dobu približne 5 rokov, v dôsledku čoho bolo jeho konanie správne právne kvalifikované aj podľa § 208 ods. 3 písm. a), d) Tr. zák., prihliadajúc zároveň na frekvenciu a závažnosť útokov.

Súhrn vykonaných dôkazov vyznievajúcich v neprospech obžalovaného, ktoré na seba nadväzujú a dopĺňajú sa, vzhľadom na ich rozsah, silu a celkovú dôkaznú hodnotu, totiž nielenže vyvracia jeho obhajobu a skutočnosti vyplývajúce z dôkazov vyznievajúcich v jeho prospech v takej miere, ktorá by ho mala zbaviť trestnej zodpovednosti, ale zároveň spoľahlivo preukazuje, že obžalovaný spáchal skutok tak, ako bol ustálený okresným súdom, ktorý ho súčasne náležite právne kvalifikoval a je zaň zároveň trestne zodpovedný.

Pokiaľ ide o výrok o treste, obžalovaný na rozdiel od okresného prokurátora podané odvolanie v tomto smere bližšie neodôvodnil. Odvolací súd však dospel k čiastočne inému záveru ako prvostupňový súd, keďže tento pri ukladaní trestu porušil ustanovenie Trestného zákona, a to v prospech obžalovaného. Na tom nič nemení skutočnosť, že v konečnom dôsledku krajský súd uložil obžalovanému súhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody v tej istej výmere ako okresný súd. Tento nepochybil, keď obžalovanému uložil súhrnný trest podľa § 42 ods. 1 Tr. zák., keďže ho odsudzoval za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok, resp. trestný rozkaz doručený obžalovanému za jeho iný trestný čin (trestný rozkaz Okresného súdu Zvolen zo dňa 20.06.2020, sp.zn. OT/54/2020, právoplatný tým istým dňom), hoci pri jeho ukladaní nesprávne aplikoval ust. § 41 ods. 1 Tr. zák.

Okresný súd správne zistil, že obžalovanému nepoľahčovala žiadna okolnosť, naproti tomu mu priťažovala jedna okolnosť podľa ust. § 37 písm. h) Tr. zák., nakoľko mu bol ukladaný trest za viac trestných činov, a to za jeden zločin a za jeden prečin. Keďže však išlo o dva úmyselné trestné činy, z

ktorých bol aspoň jeden zločinom a ktoré boli spáchané dvoma skutkami, mal aplikovať tzv. asperačnú zásadu podľa § 41 ods. 2 Tr. zák., preto uvedené pochybenie napravil pri ukladaní trestu odvolací súd. V takomto prípade sa zvyšovala horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby odňatia slobody za prísnejší z trestných činov, t.j. zločin o jednu tretinu, teda v konečnom dôsledku mohol byť obžalovanému uložený trest odňatia slobody na 7 rokov až 20 rokov. Za takéhoto stavu však už nemohol prihliadnuť na uvedenú priťažujúcu okolnosť a zároveň použiť ust. § 38 ods. 4, ods. 8 Tr. zák., t.j., že obžalovaný spáchal viac trestných činov, pretože by došlo k tzv. dvojitému pričítaniu tej istej okolnosti v neprospech obžalovaného, čo by bolo neprípustné. Naproti tomu mohol krajský súd zmeniť uložený trest v neprospech obžalovaného, keďže odvolanie v tomto smere podal okresný prokurátor.

Uloženie trestu odňatia slobody, čo aj na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby, by však bolo v danom prípade neprímerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačoval aj trest kratšieho trvania, čo správne konštatoval už okresný súd. Z tohto dôvodu bolo potrebné aplikovať ust. § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr. zák., ktoré umožňovalo skrátenie výmery trestu až na dva roky.

Obžalovaný bol síce súdom trikrát trestaný, avšak ohľadne prvého odsúdenia sa hľadá na neho, akoby odsúdený nebol, druhé odsúdenie bolo týmto rozsudkom zrušené a bol mu zaň ukladaný súhrnný trest a pokiaľ ide o tretie odsúdenie, obžalovanému bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, z ktorého výkonu však bol dňa 02.11.2021 podmiennečne prepustený, čo svedčí o tom, že vo výkone trestu preukázal svojim správaním polepšenie a možno od neho očakávať, že povedie riadny život, o čom svedčil aj odpis z registra trestov, v ktorom nemá ďalší záznam, pričom sa odvtedy dopustil len jedného menej závažného priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. Navyiac pracuje na stavbách ako živnostník, čím má zabezpečený legálny príjem na svoje živobytie. Okrem toho sa stará o svojho otca, ktorý má 90 rokov a je invalidným dôchodcom, pričom v tomto smere poukazuje krajský súd aj na ust. § 34 ods. 3 Tr. zák. Nemožno opomenúť ani to, že samotná poškodená taktiež prispela výraznou mierou k vzniku partnerských konfliktov, na čom sa podieľala aj jej duševná porucha, pričom sama obžalovaného opakovane napádala nielen verbálne, ale dokonca aj fyzicky. Práve existencia a kombinácia uvedených okolností prípadu a pomerov obžalovaného odôvodňovala mimoriadne zníženie výmery trestu odňatia slobody, avšak nie až na dolnú hranicu, ktorú umožňoval Trestný zákon, pričom krajský súd mal za to, že za primerané možno považovať uloženie súhrnného trestu odňatia slobody obžalovanému vo výmere 4 roky. Ešte výraznejšie zníženie výmery trestu, ktoré by eventuálne umožňovalo podmiennečné odloženie jeho výkonu na primeranú skúšobnú dobu za súčasného uloženia probačného dohľadu, by však bolo neprímerane mierne, a to najmä vzhľadom na celkovú závažnosť trestnej činnosti.

Súčasne podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušil výrok o treste z trestného rozkazu Okresného súdu Zvolen zo dňa 20.06.2020, sp.zn. OT/54/2020, právoplatného tým istým dňom, ktorým bol obžalovanému za prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., uložený trest odňatia slobody vo výmere 16 mesiacov, výkon ktorého mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu 18 mesiacov v spojení s uznesením Okresného súdu Zvolen zo dňa 16.07.2021, sp.zn. OT/54/2020, ktorým mu bola predĺžená skúšobná doba na 36 mesiacov, ktorým mu bolo uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok počas trvania celej skúšobnej doby a ktorým mu bol nariadený probačný dohľad. Zároveň zrušil všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Keďže obžalovaný nebol pred spáchaním trestných činov, za ktoré bol odsúdený v tejto trestnej veci, vo výkone trestu odňatia slobody, zaradil ho krajský súd na jeho výkon podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Jedine uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody v danej výmere zabezpečí v tomto prípade dosiahnutie účelu trestu, a zároveň obsahuje v primeranom rozsahu prvky represie, ako aj prvky individuálnej a generálnej prevencie, pričom takýto trest zodpovedá všetkým požiadavkám, vyplývajúcim z ust. § 34 ods. 1, 4 Tr. zák., a súčasne i z ďalších ustanovení, ktoré upravujú zásady ukladania trestov.

K odvolacím námietkam procesného charakteru krajský súd poznamenáva, že nezistil žiadne podstatné chyby konania, pretože výsluch svedkyne H. H. z prípravného konania zo dňa 07.09.2021 bol v danom čase vykonaný v súlade s Trestným poriadkom, a to vrátane jeho následného prečítania na hlavnom pojednávaní, keďže sa svedkyňa odchýlila v podstatných bodoch od svojej skoršej výpovede, ktorá

jej bola predložená na vysvetlenie rozporov, nakoľko vo veci už bolo začaté trestné stíhanie, avšak v tom čase obžalovaný ešte nebol v procesnom postavení obvineného (obvinenie mu bolo vznesené až dňa 13.01.2022), a preto u neho neexistoval a ani nemohol existovať dôvod povinnej obhajoby podľa § 37 ods. 1 písm. a) Tr. por. Nad rámec uvedeného krajský súd poznamenáva, že výsluch tejto svedkyne z prípravného konania nebol jediným a rozhodujúcim dôkazom, prihliadajúc na ostatné dôkazy vyznievajúce v neprospech obžalovaného, najmä výpovede svedkyne poškodenej.

Krajský súd ako súd odvolací po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako aj správnosti postupu konania, ktoré im predchádzalo, z vyššie uvedených dôvodov o odvolaní obžalovaného, ktoré považoval za nedôvodné a o odvolaní okresného prokurátora, ktoré považoval za čiastočne dôvodné, rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.